

УДК 346:336.719

DOI: 10.33098/2078-6670.2023.15.27.1.214-222

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПРАВОВОЇ КАТЕГОРІЇ «КОМПЛАЄНС» В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Піцик Христина Зіновіївна,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права та публічного

управління ЗВО Університет Короля Данила,

вул. Є. Коновальця, 35, м. Івано-Франківськ, Україна, 76018

e-mail: pitcuk14@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3948-8624>

Мета. Метою роботи є проаналізувати організаційні основи комплаєнсу в банках України. **Методика.** Методика включає комплексний аналіз та узагальнення наявного науково-теоретичного матеріалу та формулювання відповідних висновків та рекомендацій. Під час дослідження використовувались наступні **методи** наукового пізнання: термінологічний, функціональний, системно-структурний, логіко-нормативний. **Результати:** В процесі дослідження визнано, що комплаєнс – це дотримання банком законодавчих актів, ринкових стандартів, а також внутрішніх стандартів, процедур та документів банку. Комплаєнс – є інструментом системи внутрішнього контролю та елементом процесу корпоративного управління в банку. **Наукова новизна.** В процесі дослідження встановлено, що комплаєнс-контроль є фундаментом, на якому базуються безпека бізнесу, його господарська діяльність, довіра клієнтів і контрагентів, ділова репутація та успішність ведення бізнесу на відповідному ринку. У свою чергу, під комплаєнс-контролем, який зазвичай ототожнюють з поняттям комплаєнсу, слід розуміти комплексну систему нагляд за тим, щоб банк діяв у відповідності з власними правилами (внутрішніми положеннями), чинним законодавством, принципами ділової етики, з метою унеможливлення від комплаєнс-ризиків та ризику порушення функціонування банку в цілому. Впровадження якісно нового підходу щодо управління функціональними ризиками через комплаєнс-контроль є доцільним з точки зору ефективності та рентабельності, оскільки запровадження комплексних систем управління дозволить уникати дублювання функцій та забезпечить повне виконання поставлених завдань з мінімізації прояву ризиків, значно зменшуючи операційні витрати банку.

Практична значимість. Результати дослідження може бути використано у правотворчій та правозастосовній діяльності.

Ключові слова: господарські відносини, комплаєнс, банківська діяльність.

K. Pitsyk

Associated Professor, senior lecturer of the department of the Department of Law and

Public Administration King Danylo University,

E. Konovaltsya Street, 35, 76018, Ivano-Frankivsk, Ukraine

e-mail: pitcuk14@ukr.net

ORGANIZATIONAL FOUNDATIONS OF THE LEGAL CATEGORY «COMPLIANCE» IN THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

Purpose. The purpose of the article is to analyze the organizational foundations of the legal category «compliance» in the banking system of Ukraine. **Methodology.** The methodology includes a comprehensive analysis and a synthesis of available scientific and theoretical information. It includes the formulation of relevant conclusions and recommendations. Such methods of scientific knowledge were used: terminological, functional, systemic-structural, logical-normative. **Results:** compliance is by the bank with legislative acts, market standards, as well as internal standards, procedures and documents of the bank. Compliance is a tool of the internal control system and an element of the bank's corporate governance process. **Scientific novelty.** In the process of research is established that compliance-control is the foundation on which the security of business, its economic activity, the trust of customers and counterparties, business reputation and the success of doing business in the relevant market are based. In turn, compliance control, which is usually identified with the concept of compliance, should be understood as a complex system of supervision to ensure that the bank acts in accordance with its own rules (internal regulations), current legislation, principles of business ethics, in order to protect against compliance risks and the risk of violation functioning of the bank as a whole. The implementation of a qualitatively new approach to the management of functional risks through compliance control is expedient from the point of view of efficiency and profitability, since the introduction of complex management systems will avoid duplication of functions and ensure

the full implementation of the tasks set to minimize the manifestation of risks, significantly reducing the bank's operational costs.

Practical significance. The results of the research can be used in legislation and law-enforcement activities.

Key words: business relations, compliance, banking.

Постановка проблеми. Ураховуючи кризову ситуацію, в якій в останні роки перебуває банківська система України, визначення основних принципів організації ефективної системи комплаєнс-контролю в банках набуває непересічного значення. Особливо необхідність дотримання банками встановлених вимог та стандартів актуалізується у зв'язку з масовим банкрутством багатьох вітчизняних банківських установ, у зв'язку із чим кількість банків за останні роки зменшилась, що суттєво зменшило рівень довіри українців до банківської системи. Результатом став масових вплив депозитів з банківської системи, падіння прибутків банківських установ та звуження їхніх можливостей щодо виконання своїх функцій, особливо в царині кредитування реального сектору економіки. Такий стан речей вимагає кардинально нових рішень, насамперед управлінського та організаційного характеру, для підвищення стійкості банків, що є основною умовою збільшення довіри населення до цих інституцій та їхньої стабільної роботи [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В останні роки з'явилися дослідження і певна кількість статей, присвячених правовій категорії «комплаєнс». Стали доступні і широко використовуються досягнення вітчизняної юридичної науки і сучасної західної юриспруденції. Незважаючи на це, важко говорити про достатність розробки даної проблеми. У цій сфері залишається ще ряд невирішених питань, що створюють чималі перешкоди в ході правозастосовної діяльності.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є визначення поняття правової категорії «комплаєнс» в банківській системі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основною умовою конкурентоспроможності банківської установи як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках є дотримання обов'язкових норм і правил здійснення банківської діяльності, у тому числі встановлених Національним банком України (далі – НБУ). Згідно з українським законодавством діяльність банку має відповідати принципам, визначеним Базельським комітетом з питань банківського нагляду. Водночас їх імплементація передбачає врахування специфіки кожної конкретної фінансової установи та необхідність певного процесу адаптації, особливо в частині впровадження нових форм управлінської діяльності, до яких належить комплаєнс.

Брак у нашій країні законодавчого забезпечення та регламентації принципів і процедур з комплаєнс, а також належного контролю цієї діяльності з боку регулятора створює значні загрози для забезпечення стійкості вітчизняної банківської системи. Упровадженню комплаєнс в Україні перешкоджають відсутність стратегічного бачення керівництвом банків ролі комплаєнс і недооцінка комплаєнс-ризиків. У багатьох вітчизняних банках відсутнє усвідомлення значення комплаєнс-діяльності для забезпечення конкурентоспроможності банку, має місце формальний підхід до її здійснення, а комплаєнс не став елементом корпоративної культури [2].

У сучасних умовах особливого значення набуває проблема оцінки ефективності діяльності системи комплаєнс у банку, вдосконалення методики виявлення причин виникнення комплаєнс-ризиків та участі усіх працівників банку в цій діяльності, що потребує відповідної їх підготовки та мотивації.

Метою дослідження є визначення основних принципів організації системи комплаєнс-контролю в банках України, аналіз проблем у сфері імплементації цих принципів у вітчизняне банківництво та визначення характерних ознак ефективної системи комплаєнс-контролю в банківській установі.

Сутність категорії «комплаєнс» у банківській діяльності дослідники розглядають у двох основних форматах: як елемент процесу корпоративного управління в банку або ж як інструмент внутрішнього контролю. Функція комплаєнс передбачає дотримання банком будь-яких установлених вимог, а під комплаєнс-ризиком розуміється ризик юридичних санкцій, фінансових збитків або втрата репутації внаслідок невиконання таких вимог.

Слід зазначити, що функція комплаєнс завжди існувала в будь-якій фінансовій установі, проте не завжди була формалізованою. Кожен банк, ураховуючи особливості свого становища на ринку (позиція за розміром активів, розгалуженість мережі відділень, розмір клієнтської бази, схильність до ризиків, ділова практика тощо), забезпечує комплаєнс у широкому розумінні, що передбачає дотримання у своїй діяльності встановлених вимог. Насамперед, основним чинником активного впровадження такого напряму діяльності в банку, як комплаєнс, стало прагнення власників і менеджменту банків уникнути значних фінансових і репутаційних втрат у зв'язку з виявленням порушень.

При побудові ефективної системи комплаєнс потрібно зважати як на організаційну форму, в якій забезпечується діяльність підрозділу комплаєнс, так і на ресурси, необхідні для комплаєнс-контролю (людські ресурси, матеріальні ресурси, можливості для навчання працівників та автоматизації процесів) [3].

Принципи комплаєнс стосуються інституційної організації комплаєнсу, тобто встановлення відповідальних органів та наділення їх повноваженнями у сфері комплаєнс-політики.

Основні стандарти функції комплаєнс у банках уперше були визначені Базельським комітетом з питань банківського нагляду в документі «Комплаєнс та комплаєнс-функція в банках», що був затверджений 2005 року.

Зокрема, до основних принципів організації комплаєнс були віднесені такі:

1. Наглядова рада несе відповідальність за здійснення загального контролю за управлінням комплаєнс-ризиками.

2. Виконавчі органи несуть відповідальність за ефективність управління комплаєнс-ризиком.

3. Виконавчі органи несуть відповідальність за прийняття і доведення до відома працівників політики комплаєнс, забезпечення її дотримання і звітність перед Наглядовою радою з питань комплаєнс.

4. Виконавчі органи несуть відповідальність за створення постійної та ефективної функції комплаєнс у банку.

5. Функція комплаєнс повинна незалежною.

6. Функція комплаєнс повинна мати достатні ресурси для своєї ефективності.

7. Функція комплаєнс сприяє ефективному управлінню комплаєнс-ризиками.

8. Предмет і масштаб діяльності функції комплаєнс повинна регулярно перевірятися службою внутрішнього аудиту.

9. Банки повинні дотримуватися законів і підзаконних актів в усіх юрисдикціях, у яких вони здійснюють свою господарську діяльність.

10. Управління комплаєнс-ризиками має вважатися одним з основних напрямів управління ризиками в банку[4].

Окремі вимоги Базельського комітету з питань банківського нагляду до функції комплаєнс в Україні вперше були означені 2007 року в Методичних рекомендаціях Національного банку України щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України. Зокрема, цим документом незалежні служби дотримання законодавства і внутрішніх процедур (комплаєнс) були визначені як одна із форм контролю, що мають бути включені до організаційної структури банків.

Спостережна рада, правління та відповідні підрозділи банку були визначені головними органами, які відповідають і забезпечують належне дотримання банком законодавства та внутрішніх процедур.

Незважаючи на непересічне значення цього документа для формування системи комплаєнс в Україні слід зазначити, що він не надав вітчизняним банкам достатніх інструментів для її ефективного впровадження через низький рівень регламентації норм та вимог, а також відсутність відповідного базового методологічного підґрунтя.

Слід зазначити, що значним поштовхом для розвитку системи внутрішнього контролю (у тому числі комплаєнс) у банках України стало затвердження Національним банком України у грудні 2014 року Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України. У Положенні було визначено, що комплаєнс є однією з цілей ефективної системи внутрішнього контролю в банку, а підрозділ, що забезпечує комплаєнс, – суб'єктом системи внутрішнього контролю, та визначались окремі вимоги до внутрішніх документів з питань комплаєнс [5].

Для розуміння причин виділення системи комплаєнс як окремого підрозділу системи банківського контролю необхідно визначити особливості виникнення комплаєнс-ризиків, які можуть суттєво відрізнятися для кожного банку, залежно від його структури, рівня корпоративної культури, рівня відповідальності менеджменту та акціонерів тощо.

Базельським комітетом також визначено, що наглядові органи банку повинні відслідковувати ефективність політики і процедур управління комплаєнс-ризиками, а керівництво банку має здійснювати необхідні дії для забезпечення якісного управління комплаєнс-ризиками [6].

Контроль за якістю та ефективністю здійснення комплаєнс з боку регулятора стимулює підвищення уваги керівництва банку до такої діяльності. Такий контроль має здійснюватися у рамках комплексних інспекційних перевірок банків, у тому числі шляхом включення комплаєнс до окремого напрямку перевірки. При цьому доцільно, щоб такий контроль здійснювався з урахуванням ризик-орієнтованого підходу, з оцінкою загальної ефективності та адекватності комплаєнс, а також відповідності такої системи встановленим принципам організації комплаєнс.

Для здійснення контролю Національному банку України доцільно використовувати такі інструменти:

- аналіз внутрішньобанківської звітності з питань комплаєнс;
- аналіз повноти внутрішньої регламентації з питань комплаєнс та якості впровадження вимог внутрішніх документів;
- проведення співбесіди з працівниками банку (у тому числі керівниками);
- аналіз результатів самооцінки з питань комплаєнс;
- перевірка якості організації бізнес-процесів та ролі комплаєнс у них;

– аналіз обсягу та якості взаємодії підрозділу комплаєнс з органами управління банку [7].

У свою чергу, для якісного управління комплаєнс-ризиками банк має використовувати усі доступні джерела отримання інформації:

- дані аналізу звернень працівників у рамках процедури інформування про порушення в діяльності банку (Whistleblowing procedure);
- дані з бази внутрішніх подій операційного ризику;
- зведені дані щодо скарг клієнтів;
- інформація, отриману в результаті звернень до підрозділу комплаєнс;
- дані звітів підрозділу внутрішнього аудиту та перевірок зовнішніх аудиторів;
- дані, отримані від НБУ.

Найбільш ефективною моделлю організації функції комплаєнс у банку є модель «трьох ліній захисту», яка передбачає, що комплаєнс-контроль здійснюється:

- на першій лінії захисту – підрозділами, що володіють та управляють комплаєнс-ризиками, а також здійснюють за ними первинний нагляд і забезпечують контроль у межах процесів чи операцій банку.
- на другій лінії захисту – окремим підрозділом комплаєнс, що забезпечує подальше виявлення, вимірювання, моніторинг та звітування щодо комплаєнс-ризика на усіх рівнях діяльності банку.
- на третій лінії – підрозділом внутрішнього аудиту, що здійснює перевірку та оцінку ефективності організації комплаєнс.

Ураховуючи зазначене, найбільш актуальними для українських банків є такі принципи організації системи комплаєнс:

- Забезпечення комплаєнс вищим керівництвом банку. Це означає, що наглядова рада банку створює систему комплаєнс, а правління забезпечує функціонування комплаєнс та управління комплаєнс-ризиками.
- Імплементация комплаєнс у корпоративну культуру банку. Стандарти корпоративної культури банку мають спонукати до безумовного дотримання кожним працівником банківської установи встановлених вимог, а також до активної участі в їх виявленні та протидії.
- Незалежність. Органи управління банку мають забезпечувати і визнавати незалежність функції комплаєнс під час ухвалення будь-яких рішень. Оцінка якості та ефективності комплаєнс має перевірятись внутрішнім аудитом і регуляторними органами.
- Достатність ресурсів. Органи управління банку забезпечують достатню чисельність підрозділу комплаєнс та розробляють його бюджет із врахуванням необхідності автоматизації процесів.
- Усеохопність. Функція комплаєнс стосується усіх працівників та забезпечується усіма працівниками під час їхньої щоденної діяльності.
- Доступність. Консультації підрозділу комплаєнс мають бути доступними для будь-яких працівників банку.
- Ризик-орієнтованість. Функція комплаєнс має здійснюватись із урахуванням ризикорієнтованих підходів, що передбачають залучення максимальних ресурсів на управління суттєвими комплаєнс-ризиками [8].

Окремі дослідники серед основних принципів комплаєнс виділяють також принципи інвестиційної привабливості бізнесу для акціонерів, відповідальності за комплаєнс, усеосяжності, системності реалізації, законності та безпеки.

Особливістю ефективної внутрішньобанківської системи комплаєнс-контролю в банку є те, що наглядова рада, правління та підрозділ комплаєнс є головними органами управління, які забезпечують належне дотримання банком законодавства та внутрішніх документів. Підрозділ комплаєнс має бути повноцінним суб'єктом системи внутрішнього контролю банку, який забезпечує координацію системи комплаєнс.

У будь-якому разі, в банку мають також існувати відповідні механізми співпраці між усіма підрозділами, а також з підрозділом, що забезпечує комплаєнс (у т. ч. в частині надання консультацій та інформаційного обміну). Ці механізми повинні бути достатніми для забезпечення можливості ефективного виконання функцій комплаєнс.

Ефективне функціонування комплаєнс як складової системи внутрішнього контролю, дозволить банку мінімізувати ризики втрат та застосування заходів впливу, а також підвищити прозорість його діяльності [9].

Ефективність комплаєнс у банку визначається як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками.

Основними з них є:

- рівень формалізації вимог регулятора;
- наявність системи інформування про порушення працівників та обробки скарг клієнтів;
- практика успішного врегулювання конфліктів інтересів;
- наявність системи моніторингу нормативних вимог;
- неформальні підходи при здійсненні комплаєнс;
- відповідність функції комплаєнс особливостям банку;
- систематичне навчання працівників з питань комплаєнс та розвиток комплаєнс-культури в організації.

Упровадження ефективної системи комплаєнс-контролю дозволяє органам управління банків отримувати консультації та звітність, необхідні для ухвалення управлінських рішень, зменшити ризики втрат і застосування заходів впливу за порушення встановлених вимог, а також підвищити рівень довіри населення до вітчизняної банківської системи.

Важливість створення у банку якісно структурованої та незалежної системи управління ризиками у світлі технологічного та змістовного ускладнення банківських продуктів, а також сучасних кризових явищ у фінансовій сфері не потребує особливого обґрунтування. Відсутність ефективної системи управління ризиками у кінцевому результаті призводить до виникнення суттєвих проблем у банку. Окремий недооцінений банківський ризик перетворюється в ризик структурний та завдає збитки цілому банку.

На сьогодні залишається невирішеним питання оцінки й управління функціональними ризиками банку, зокрема операційним та комплаєнс-ризиками, визначення їх сутності, рейтингування та дослідження ефективних методів управління.

Комплаєнс – є інструментом системи внутрішнього контролю та елементом процесу корпоративного управління в банку. У свою чергу, під комплаєнс-контролем, який зазвичай ототожнюють з поняттям комплаєнсу, слід розуміти комплексну систему нагляду за тим, щоб банк діяв у відповідності з власними правилами (внутрішніми

положеннями); чинним законодавством, принципами ділової етики, з метою забезпечення від комплаєнс-ризиків та ризику порушення функціонування банку в цілому.

З точки зору вимог державного регулятора, впровадження систем комплаєнсу, на сьогодні чітко не визначено. У «Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» наводиться лише сутність комплаєнс-ризиків, а саме функціонування системи комплаєнс в банку чітко не регламентується. Також акцентується увага на відповідальності Спостережної ради банку та Правління за здійснення нагляду за управлінням комплаєнс-ризиком, що в цілому демонструє низький рівень регламентації норм та вимог, та відсутність базового методологічного підґрунтя, щодо впровадження комплаєнсу в діяльність українських банківських установ.

Впровадження комплаєнсу передбачає передусім, обов'язкову відповідальність комплаєнс-менеджера перед керівництвом та співробітниками за ідентифікацію та управління комплаєнс-ризиками.

Згідно «Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» комплаєнс-ризик – це ризик юридичних санкцій, фінансових збитків або втрати операційного, комплаєнс-ризиків та ризику репутації, що стане підставою для вибору ефективних методів управління ними [10].

Спираючись на отримані результати дані ризики мають багато спільних рис. По-перше, ключовим джерелом їх прояву є саме персонал банку, в некомпетентній діяльності якого й проявляються аспекти, що прямо або опосередковано зумовлюють настання фінансових втрат. По-друге, метою управління ними є їх мінімізація, а не оптимізація, оскільки характеризуються лише негативним впливом на діяльність банку. По-третє, управління операційним та комплаєнс-ризиками має здійснюватися одним комітетом в силу спільного джерела їх прояву, їх змістовної та функціональної нероздільності. Комплаєнс-ризиків мають безпосередній зв'язок з правильністю організації проведення внутрішніх бізнес-процесів, у тому числі і щодо протидії відмиванню коштів отриманих злочинним шляхом, що у свою чергу, є також одним із об'єктів контролю в рамках системи управління операційним ризиком. Таким чином можна зазначити, що мінімізувати прояви ризику репутації та операційного ризику за рахунок впровадження системи відстеження відповідних правопорушень з точки зору виконання встановлених вимог, доречніше делегувавши обов'язки на систему комплаєнс, яка дасть змогу ідентифікувати, контролювати та відповідним чином реагувати на виявлений ризик.

Розробка ефективної системи комплаєнс-контролю в системі корпоративного управління в банку базується саме на ідентифікації комплаєнс-ризиків, правильне визначення яких, визначає подальший результат реалізації такої програми в дії. При цьому провідне місце у даному процесі займає визначення всього спектру ризиків як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, що формують ключові індикатори до карти комплаєнс-ризиків.

Організація ефективної системи комплаєнс, безперечно має впроваджуватися адекватно, враховуючи всі наявні рекомендації, практику зарубіжних банків. Ключовий акцент в системі комплаєнс-контролю нового типу – це комплексність,

що передбачає поряд з організацією управління комплаєнс-ризиками банку, управління також операційним ризиком та ризиком репутації.

Варто відмітити, що перш за все необхідним є створення законодавчого підґрунтя щодо впровадження таких систем. Щодо організаційних аспектів впровадження та

реалізації, то ключову роль в системі комплаєнс-контролю нового типу поряд з управлінням комплаєнс-ризиком варто приділяти мінімізації та управлінню операційним ризиком, що є тісно взаємопов'язаними та можуть призводити до непередбачуваних, з точки зору кількісної оцінки, наслідків. У кінцевому результаті, прояв вищезазначених ризиків може мати негативний вплив і на репутаційні ознаки банку. Постійний моніторинг дій персоналу банку з точки зору виконання законодавства та внутрішніх положень, недопущення негативного впливу на репутацію банку, дасть змогу мінімізувати ризик використання банку з метою відмивання коштів, та забезпечить стабільність репутації банку на ринку.

З огляду на все вищезазначене, пропонується механізм реалізації системи комплаєнс-контролю в банку з метою мінімізації комплаєнс-ризиків та забезпечення стійкого функціонування банку на ринку. Впровадження даної системи в банку повинно проходити у три етапи: розробка внутрішніх нормативних документів; розробка програми комплаєнсу; створення незалежного функціонального підрозділу комплаєнс-контролю. Останній, на нашу думку, відповідно має також займатися управлінням операційним ризиком та ризиком репутації в силу їх змістовної схожості.

Висновки. Впровадження якісно нового підходу щодо управління функціональними ризиками через комплаєнс-контроль є доцільним з точки зору ефективності та рентабельності, оскільки запровадження комплексних систем управління дозволить уникати дублювання функцій та забезпечить повне виконання поставлених завдань з мінімізації прояву ризиків, значно зменшуючи операційні витрати банку.

Список використаних джерел

1. Довідник банків України. URL: <https://bank.gov.ua/control/bankdict/bank>
2. Опитування фонду «Демократичні ініціативи». URL: <http://dif.org.ua/category/opinion-polls>.
3. Деревська О. Б. Запровадження системи внутрішнього контролю в банках України. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (28–29 жовтня 2010 р.) : у 2 т. Суми, 2010. Т. 1. С. 9–61.
4. Сарахман О. М., Козьол В. Функціонування комплаєнс-контролю у вітчизняній банківській справі. *Бухгалтерський облік, аналіз і аудит*. 2015. Випуск 2 (112). С. 87–90.
5. Комплаєнс та комплаєнс-функція у банках, 2005 рік URL: доступу: <http://www.bis.org/publ/bcbs113.pdf>.
6. Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: постанова Правління Національного банку України від 29.12.2014 № 867 URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
7. Дослідження Асоціації сертифікованих спеціалістів з розслідування розкрадань за 2016 рік URL: <https://www.icc-ccs.org/home/resources/114-organizations>.
8. Цюцяк А. Л. Впровадження системи комплаєнс-контролю у вітчизняну систему незалежного фінансового контролю та аудиту. *Науково-інформаційний вісник «Економіка»*. 2011. № 3. С. 200–206.
9. Методичні рекомендації щодо корпоративного управління в банках України: Постанова Правління Національного банку України від 28 березня 2007 р. № 98. Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. 2008. № 12.
10. International Compliance Association. URL: <http://www.int-comp.org/faqs-compliance-regulatory-environment>.

References

1. Dovidnyk bankiv Ukrainy. Retrived from: <https://bank.gov.ua/control/bankdict/bank>. (in Ukrainian)
2. Survey of the "Democratic Initiatives" fund. Retrived from: <http://dif.org.ua/category/opinion-polls>. (in Ukrainian)
3. Derevska, O. B. (2010). Zaprovadzhennia systemy vnutrishnoho kontroliu v bankakh Ukrainy [Implementation of the internal control system in Ukrainian banks.] *Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy: zbirnyk tez dopovidei XIII Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (28–29 zhovtnia 2010 r.): u 2 t.* Sumy. (Vol. 1), 59–61. (in Ukrainian)
4. Sarakhman, O. M., Kozol V. (2005). Funktsionuvannia komplaiens-kontroliu u vitchyzniani bankivskii spravi [Functioning of compliance control in domestic banking]. *Bukhhalterskyi oblik, analiz i audyt*, 2 (112), 87–90. (in Ukrainian)
5. Compliance and compliance function in banks (2005). Retrived from: <http://www.bis.org/publ/bcbs113.pdf>. (in Ukrainian)
6. Regulations on the organization of internal control in Ukrainian banks: Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine № 867 (2014, December 29). Retrived from: <https://zakon.rada.gov.ua>. (in Ukrainian)
7. Research of the Association of Certified Theft Investigation Specialists for 2016. Retrived from: <http://www.icc-ccs.org/home/resources/114-organizations>. (in Ukrainian)
8. Tsiutsiak, A. L. (2011) Vprovadzhennia systemy komplaiens-kontroliu u vitchyznianu systemu nezalezhnogo finansovoho kontroliu ta audytu [Implementation of the compliance control system in the domestic system of independent financial control and audit]. *Naukovo-informatsiyni visnyk «Ekonomika»*, 3, 200–206. (in Ukrainian).
9. Methodological recommendations for corporate governance in banks of Ukraine: Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine № 98 (2007, March 28). *Zakonodavchi i normatyvni akty z bankivskoi diialnosti*, 2008, 12. (in Ukrainian).
10. International Compliance Association. Retrived from: <http://www.int-comp.org/faqs-compliance-regulatory-environment>. (in English)

Стаття: надійшла до редакції 16.01.2023
прийнята до друку 06.02.2023
The article: is received 16.01.2023
is accepted 06.02.2023

Бібліографія: Піцик Х. З. Організаційні основи правової категорії «комплаєнс» в банківській системі України. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право.* Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2023. Вип. 15 (27). Т. 1. С. 214-222. DOI: 10.33098/2078-6670.2023.15.27.1.214-222.

